

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

Sect. I. Quid nomine gratiæ intelligatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

CAPVT I.

De necessitate gratia diuina.

SECTIO I.

Quid nomine gratia intelligatur.

Gratia nomen, si illius etymologiam spectemus, significat id, quod datur gratis seu ex pura beneuolentia, vt docet S. Isidorus lib. 7. cap. 3. etymologiarum; si autem illius communem acceptionem attendamus, duobus præsertim modis inueniemus, nomen illud gratia apud sanctos Patres sumi, vt alias acceptiones minus proprias, & à nostro instituto alienas omitteremus.

Primo latè, pro quocunque dono gratuito diuinitus collato; quo sensu creatio, conseruatio, &c. potest diuina gratia nomine appellari, vnde sanct. Hier. epist. 39. ad Cyprianum dixit *Gratiam Dei esse; quod creatus sit homo;* & in 6. Synodo gener. Act. 11. in epist. Sophronij dicuntur Angeli esse ex gratia Dei immortales, quia scilicet immortalitatem, sicut & alia dona naturalia ex gratuito Dei beneplacito acceperunt.

Secundo strictè & magis propriè, pro solis illis donis supernaturalibus, quæ intuitu meritorum Christi Domini nobis conferuntur, quæ quidem magis propriè, nomine gratia nuncupantur; tum quia, vt habetur in epist. Patrum Africanorum ad Innocentium Papam (quæ est 95. inter Augustinianas) Apost. gratiam non nisi in ea significatione sumere solet; tum etiam quia beneficia, quæ indignis & immerentibus conferuntur, gratia nomen longe potiori iure merentur; talia autem sunt beneficia nobis per Christi meritum collata.

Gratia

Gratia verò modo illo posteriori sumpta multipliciter diuiditur; 1. in gratiam gratis datam, & gratiam gratum facientem.

Gratia gratis data ea est (vt docet S. Thom. 1. 2. q. 111.) per quam vnus homo operatur alteri, ad hoc quod ad Deum redueatur, seu (quod idem est) quæ primò & per se refertur ad salutem alterius; & huius gratiæ nouæ species ab Apost. enumerantur 1. Cor. 12. his verbis, *per Spiritum datur sermo sapientiæ: alij autem sermo scientiæ secundum eundem Spiritum: alteri fides in eodem Spiritu: alij gratia sanitarum in vno Spiritu: alij operatio virtutum, alij prophetia, alij discretio spirituum, alij genera linguarum, alij interpretatio sermonum;* quæ omnia fusè à S. Doctore explicantur 4. vbi & obseruat, quasdam ex illis gratijs dari ad perfectam & accuratam mysteriorum cognitionem, quæ necessaria est ad alios erudiendos, qualis est gratia scientiæ & scientiæ, non quidem acquisitæ sed infusæ & supernaturalis; gratia item fidei, non quidem prout significat ipsam fidei virtutem, sed prout denotat excellentem quandam & eminentem ipsius fidei certitudinem, qua homo aliquis efficitur idoneus ad instruendos & confirmandos alios, vel etiam ad hæreticos conuincendos circa mytheria religionis.

Alias verò dari ad expositionem & explicationem earum rerum, quæ alijs ad salutem necessariæ sunt, talis est gratia linguarum, & interpretatio sermonum.

Alias deniq; ad efficaciter persuadendum ea, quæ exposita & explicata sunt, & ad hunc finem conceditur donum Prophetiæ, discretio spirituum, & virtus miraculorum siue ad restituendam corporis valetudinem, & sic dicitur gratia sanitarum; siue ad alia miracula exterius facienda, & vocatur operatio virtutum.

Quamuis autem omnis & quæcunque gratia sit gratia gratis data, vt eius nomen sonat, ac proinde nomen illud gratia gratis data sit nomen genericum, quod omnibus gratiæ speciebus conuenit; hæc tamen gratiæ species de qua nunc agimus, communiter gratia gratis data vocatur.

quia fo
ri, c. g
tribuit

Est p
propria
tatem
vnde S
multos
ne in n
33. qua
peccato
facere,
Domin

Grat
hoc tra
mò dir
stificat
hæclon
loco ci
bus, ac
gratum
excell

simplic
tualen

Gra
qualit
in nob
tiæ me
super e
manso
Deo, p
etenir
cantes
Deus
eamq;
vocat
q
sit in

quia solet ignobiliori speciei nomen generis appropriari, e. g. nomen genericum animalis communiter brutis tribuitur

Est porro hic obseruandum hanc gratiam, cum non ad propriam sanctificationem, sed tantum ad aliorum utilitatem concedatur, æquè peccatoribus ac iustis tribui; vnde S. Matth. 7. Christus Dominus dicit, in die iudicij multos impios, & reprobos sibi dicturos, Domine, nonne in nomine tuo prophetauimus? &c. & S. Aug. lib. 33. quæstionum qu. 79. dicit, posse aliquem non modò peccatorem, sed etiã infidelem prophetare, miracula facere, dzmones expellere, in honorem nominis Christi Domini.

Gratia autem gratum faciens (de qua potissimùm in hoc tractatu agendum nobis erit) ea est, quæ per se primò dirigitur, & ordinatur ad hominem, in quo est, sanctificandum, & amabilem ac gratum Deo reddendum: & hæc longè dignior est quam gratia gratis data; vnde A post. loco cit. explicatis varijs istius gratiæ gratis datæ generibus, ad meliora æmulanda charismata, hoc est ad gratiam gratum facientem optandam, hortatur; ideoque propter excellentiam ac dignitatem sibi propriam, absolute & simpliciter gratia dicitur, & subdiuiditur in gratiam habituales, & gratiam actualem.

Gratia habitualis est ea, quæ per modum habitus seu qualitatis permanentis diuinitus infunditur, existitque in nobis, licet actu non operemur; huius habitualis gratiæ mentio fit in varijs scripturæ locis, vt Is. 11. *Requiesces super eum Spiritus Domini*: S. Ioan. 14. *Ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus*: 1. S. Ioan. 3. *Qui natus est ex Deo, peccatum non facit: quoniam semen ipsius in eo manet*: etenim (requiescere & manere) sunt voces significantes habituales & durabilem existentiam, qua Deus in anima iusti maneat per aliquod donum speciale eamque inhabitet: & S. Aug. epist. 85. gratiam illam vocat interioris hominis pulchritudinem, eamque asserit in paruulis quoque post baptismum remanere;

& S.

& sanct. Cyr. Alexand. lib. 4. in Isaiam orat. 2. eandem gratiam dicit esse ornatum animæ, illique insidere ac inhzere.

Gratia autem actualis ea est, quæ tribuitur per modum actus, seu operationis transeuntis, consistitque in primis motibus intellectus, & voluntatis, quos Deus in nobis excitat, illisque nos adiuuat vel ad bonum liberè profectum, vel ad malum fugiendum & de hac plenè nobis in sequentibus agendum erit.

SECTIO II.

Quinam fuerint errores Pelagianorum circa gratiæ necessitatem.

VT catholica fidei veritas circa diuinæ gratiæ necessitatem clariùs effulgeat, discutiendum nobis est, quinam errores olim illi aduersati fuerint: cumque inter alios hæreticos gratia diuinæ infensos, Pelagianos primas olim partes tenuerint, de illorum erroribus hic nobis agendum est, de quibus quidem quoniam non leuis hodie inter Theologos controuersa est, nullum ad eiusmodi errores dignoscendos, certius ac facilius medium adhibere posse existimauimus, quàm si sedulo inuestigemus, & attentè consideremus, quid in illis hæreticis Ecclesia tanquam erroneum reprobauerit; id est, quid Conc. quid Pontifices summi, de Pelagij & asseclarum eius dogmatibus pronunciauerint; quid in eorum dictis, aut scriptis condemnauerint: & quas veritates erroribus illorum oppositas fide credendas definierint. Cùm enim fidei catholica veritas, sola diuina autoritate constet non argutijs, aut disceptationibus eruenda est, sed ex fontibus ijs liquidò haurienda, per quos ad illam nos Deus voluit deriuari.

Vt igitur ordine aliquo procedamus, obseruandum est, Pelagij eiusque asseclarum errores, in quatuor præsertim Conc. Carthag. Mileu. Carthag. altero, & Araul.

2. prof.
Pontifici
condem
latim,
Ac in
litana:
Pelagij
verbis i
errorib
ac præf
di fuse
serabile

Quid
fri

CV
Cab
ru
lagium
porum
rebus o
cretum
si erro
mate fe
Synodi
anas oc
hæc illi
atur au
his ver
Dei gra
niq, n
implere

2. pro